

**BADANIA KONSERWATORSKIE
KOLORYSTYKI DRZWI WEJŚCIOWYCH
KOŚCIOŁA P. W. MATKI BOSKIEJ GROMNICZNEJ
W WIŚNIEWIE EŁCKIM
/NR. REJ. A-763/
ANEKS DO PROGRAMU PRAC KONSERWATORSKICH**

**OPRACOWANIE:
MAŁGORZATA ANDRON
konserwator dzieł sztuki**

BIAŁYSTOK, LUTY 2024

**PRACOWNIA KONSERWATORSKA
GALERIA MAŁGORZATA ANDRON
ul. Storczykowa 31, Nowodworek, 16-010 Wasilków
NIP 542 121 30 55 tel. 601 869 506
mail: gosia.andron@gmail.com**

Drzwi wejściowe do kościoła w Wiśniowie Elckim są drzwiami o konstrukcji deskowej i ramowo płycinowej gdzie powierzchnia opierzona deskami znajduje się od strony zewnętrznej. Są to drzwi pełne, do zakrystii jednoskrzydłowe, główne i boczne północne – półtora skrzydłowe. Łukowe nadproże drzwi głównych wypełnione jest cegłą i kwadratowym nadświetłem, natomiast nadproża drzwi bocznych wypełnione są deską z rozetką pośrodku. Zewnętrzne powierzchnie deskowe dekorowane są metalowymi ćwiekami i ornamentami kowalskimi tworzącymi jedną całość z zawiasami.

Obecnie drzwi pomalowane są ciemno brązową farbą.

Przeprowadzone badania opracowania kolorystycznego stolarki drzwiowej wykazały, że najstarszą warstwą leżącą bezpośrednio na drewnie drzwi głównych i bocznych jest farba ciemno brązowa. Był to prawdopodobnie pokost naturalny barwiony pigmentami, gdyż jako warstwa zachował się szczątkowo. W większości odkrywek dawał głównie brązowe zabarwienie drewna spowodowane wniknięcie naturalnego, zabarwionego pokostu lub oleju w drewno. Wykańczanie powierzchni stolarki drzwiowej jak i okiennej poprzez nanoszenie na gorąco pokostu lnianego z pigmentem było najpowszechniejszym sposobem jej zabezpieczania i barwienia. Często na pierwszą warstwę pokostu z pigmentem nanoszono tamponami i dającą efekt laserunkowy, kładziono podziałem warstwę kolejną z większą zawartością pigmentu, która była warstwą kryjącą.

Drzwi główne

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że na powierzchni drzwi głównych na stronie zewnętrznej skrzydeł występuje obecnie 6 warstw farby

W odkrywce schodkowej pod istniejącą obecnie warstwą brązową stwierdzono występowanie:

1. warstwy jasnoczerwonej
2. warstwy czerwonej
3. warstwy ugrowo zielonej
4. warstwy szarej
5. warstwy brązowej

Na stronie wewnętrznej skrzydła stwierdzono występowanie trzech warstw – współczesnej brązowej, jasnoczerwonej i brązowej – zdjęcie poniżej.

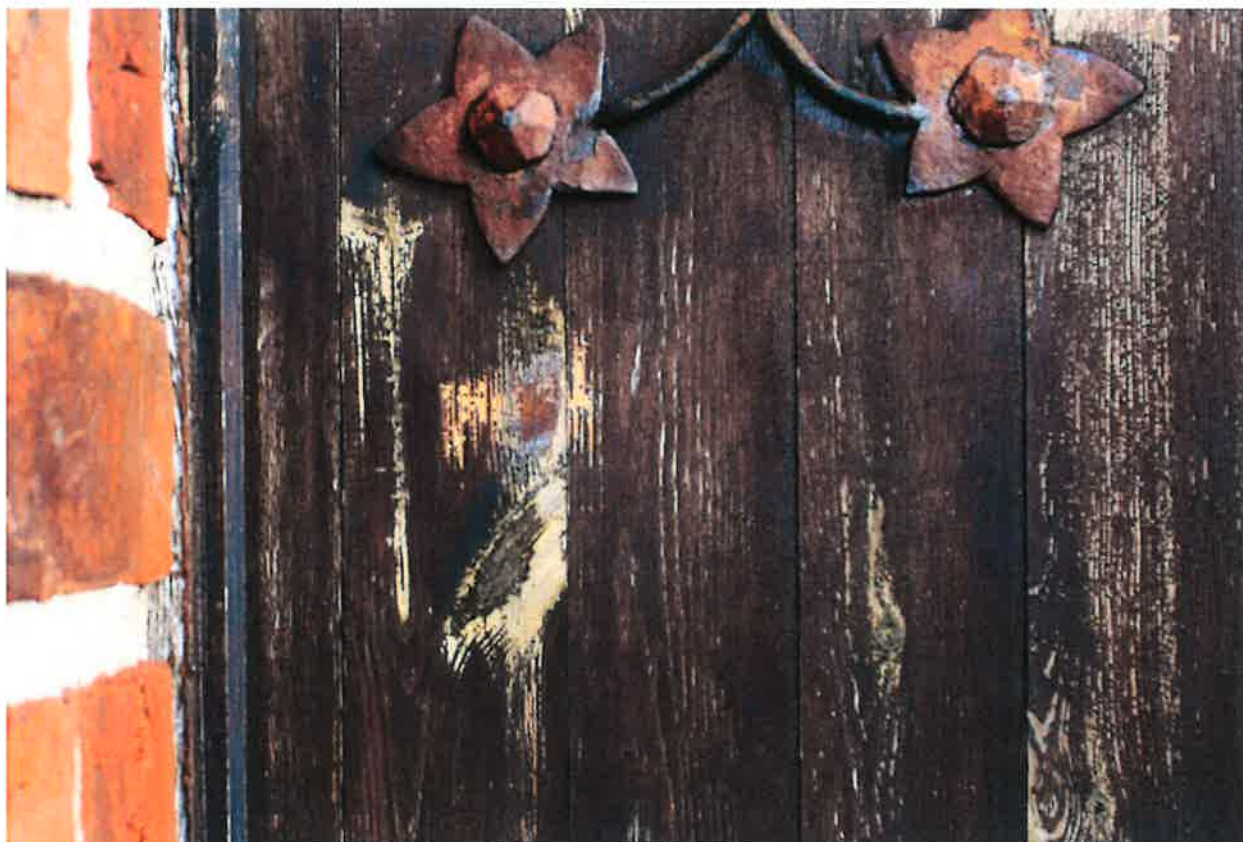

Drzwi boczne do zakrystii

Drzwi boczne do zakrystii były podczas wcześniejszych renowacji mocno przeszlifowane i starsze warstwy zachowały się tylko miejscowo. W odkrywce na zdjęciu powyżej widoczne są trzy warstwy : współczesna brązowa, szara i najstarsza brązowa

Drzwi boczne północne

Podobnie jak drzwi do zakrystii, drzwi boczne, północne były w przeszłości mocno szlifowane. Pod współczesną brązową farbą zachowała się oryginalna, brązowa warstwa, która wniknęła w drewno, co potwierdza, że pierwotnie drzwi były zabezpieczane i barwione pokostem z dodatkiem brązowego pigmentu

Okucia

Na powierzchni metalowych okuć występują szczątkowo analogiczne warstwy jak na powierzchni drzwi głównych. Najstarszą warstwą była warstwa czarna lub ciemno grafitowa

WNIOSKI

W wyniku badań konserwatorskich stwierdzono, że drzwi zewnętrzne kościoła w Wiśniowie Ełkim pokrywane były pierwotnie pokostem z dodatkiem brązowego pigmentu.
Okucia barwiono na kolor czarny lub ciemno grafitowy.

Przy konserwacji stolarki drzwiowej (opis postępowania konserwatorskiego w Programie prac) proponuję zastosowanie następującej kolorystyki:

- powierzchnie drewniane - NCS S 7020-Y40R
- okucia - NCS S 8502-G lub 8010-B70G

Przed ostatecznym malowaniem wykonać próby kolorystyczne do akceptacji nadzoru konserwatorskiego

KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI

mgr Małgorzata Andron